

Sygn. akt III AUa 315/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Stanisława Kubica (spr.)
Sędziowie:	SSA Barbara Pauter SSA Barbara Staśkiewicz
Protokolant:	Monika Horabik

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku J. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wcześniejszą emeryturę

na skutek apelacji J. W.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu

z dnia 6 grudnia 2011 r. sygn. akt V U 2125/11

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca J. W. w odwołaniu się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 3 sierpnia 2011 roku, odmawiającej mu wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, domagał się jej zamiany w kierunku przyznania prawa do spornego świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie z uwagi na brak podstaw do jego uwzględnienia.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny: wnioskodawca J. W., urodzony (...), poczynawszy od 30 sierpnia 1995 r. pobierał rentę inwalidzką drugiej grupy inwalidów, od 1 września 1998r. pobierał rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, od 1 października 2005 r. pobiera rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, ostatnio od 1 kwietnia 2008 r. przyznaną mu na stałe. W dniu 10 maja 2011 r. J. W. złożył do ZUS Oddział w O. wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 3 sierpnia 2011 r. organ rentowy odmówił mu wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w

warunkach szczególnych wskazując w uzasadnieniu, że nie udokumentował wymaganego piętnastoletniego okresu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. ZUS nie zaliczył wnioskodawcy żadnego stażu pracy w warunkach szczególnych. Do pracy w warunkach szczególnych ZUS nie uwzględnił wnioskodawcy okresu zatrudnienia od 18 września 1975 r. do 29 sierpnia 1995 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K., ponieważ w wydanym świadectwie pracy w warunkach szczególnych zakład pracy nie podał stanowiska pracy zgodnie z wykazem zawartym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. oraz odpowiednim zarządzeniem resortowym. Wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. udokumentował ogólny staż ubezpieczeniowy w wysokości 28 lat, 8 miesięcy i 18 dni. Wnioskodawca nie kontynuuje zatrudnienia po 29 sierpnia 1995r. Wnioskodawca nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. W okresie od 18 września 1975 r. do 29 sierpnia 1995 r. J. W. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K. na stanowisku malarza. Wnioskodawca w całym tym okresie zatrudnienia pracował jako malarz. Malarze zatrudnieni w tym zakładzie malowali to, co przedsiębiorstwo wybudowało, tj. bloki mieszalne (na zewnątrz i od wewnątrz – w tym łazienki, korytarze), obiekty sportowe, szkoły, hale fabryczne. W zakładzie była specjalizacja, malarze tylko malowali, murarze tylko murowali itd. Czasami malarze pracowali ze stolarzami tj. stolarze robili posadzki, a malarze je malowali. Farby, których używali zawierały szkodliwe opary, malowano chlorokauczukami, elementy konstrukcji stalowych miniami, prócz tego malowali farbami olejnymi, emulsyjnymi, zależy co się robiło. Szpachlowaliśmy szpachlówkami olejnymi (farby podkładowe).

Przy tak ustalonym stanie Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu wyrokiem z dnia 6 grudnia 2011 roku oddalił odwołanie wnioskodawcy.

W uzasadnieniu do wyroku Sad Okręgowy wskazał, iż jak wskazywał sam wnioskodawca w treści odwołania chodziło mu o niezaliczenie mu przez ZUS okresu zatrudnienia od 18 września 1975 r. do 29 sierpnia 1995 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K. w charakterze malarza budowlanego. Przy tym powyższy okres zatrudnienia był bezspornie udokumentowany złożonym świadectwem pracy i został wnioskodawcy wliczony do ogólnego stażu ubezpieczeniowego. Spornym pozostawało tylko to, czy charakter tego zatrudnienia pozwala na zaliczenie go do prac w warunkach szczególnych w rozumieniu powołanych przepisów. Sąd Okręgowy podkreślił, iż ustalał charakter pracy wnioskodawcy w spornym okresie zarówno na podstawie dowodów złożonych do akt emerytalnych, jak i z zeznań wskazanych przez wnioskodawcę świadków, którzy w tych okresach wraz z wnioskodawcą pracowali. W postępowaniu wyjaśniającym Sąd Okręgowy ustalił też, że w związku z przeprowadzeniem postępowania upadłościowego w/w zakładu nie jest obecnie możliwe odnalezienie akt osobowych wnioskodawcy z tego okresu. W rozpatrywanej sprawie poza niekwestionowanym przez ZUS świadectwem pracy potwierdzającym zatrudnienia wnioskodawcy na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze na stanowisku malarza w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K. w okresie od 18 września 1975 r. do 29 sierpnia 1995 r. Sąd Okręgowy dysponował dodatkowo zeznaniami świadków H. O. oraz H. Z., którzy obaj byli również zatrudnieni w tym zakładzie w spornym okresie jako malarze budowlani i pracowali z wnioskodawcą w jednej brygadzie. Świadczyli ci potwierdzali zgodnie, że wnioskodawca wykonywał prace malarskie w całym spornym okresie zatrudnienia i nie wykonywał prac w innym charakterze, bo w zakładzie była specjalizacja (malarze malowali, murarze murowali etc). Trzeba jednak podkreślić, że w złożonych zeznaniach, korespondujących także z twierdzeniami samego wnioskodawcy, świadkowie ci byli zgodni, że do zadań malarzy zatrudnionych przez to przedsiębiorstwo należało malowanie wszelkich obiektów budowlanych, które wówczas realizowano, a więc bloków mieszkalnych na zewnątrz i od wewnątrz (w tym także klatek schodowych, łazienek, korytarzy), hal fabrycznych. Wnioskodawca i inni malarze malowali również posadzki przygotowane przez stolarzy. W świetle tych zeznań nie ulegało więc wątpliwości, że nie wszystkie prace malarskie były przez nich wykonywane na wysokości. Jak wskazywali świadkowie wnioskodawca i jego współpracownicy wśród innych prac malowali także (tzw. minią) elementy konstrukcji stalowych, jednak wobec treści ich zeznań nie można przyjąć, że prace malarskie konstrukcji stalowych na wysokości wykonywali stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, skoro malowanie posadzek, łazienek, korytarzy, czy klatek schodowych nie może być zaliczone do malowania konstrukcji na wysokości. Sąd Okręgowy podkreślił, iż powołane wyżej przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w zakresie budownictwa do prac w warunkach szczególnych zalicza tylko prace malarskie konstrukcji na wysokości. Dlatego też powyższy okres w świetle jednoznacznych zeznań świadków a także samego wnioskodawcy nie mógł być uznany za prace tego rodzaju

wykonywane w pełnym wymiarze czasu pracy. W konsekwencji stwierdzić należało, że wnioskodawca nie wykazał w niniejszej sprawie wymaganego piętnastoletniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł wnioskodawca, który zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu błędne ustalenie stanu faktycznego sprawy, poprzez przyjęcie, że wnioskodawca nie spełnia warunków do otrzymania emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym i jednoczesnym świadczeniu pracy w warunkach szkodliwych w wymiarze co najmniej 15 lat przed dniem 1 stycznia 1999 r. Wskazując na powyższe zarzuty wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji zgromadził w sprawie wystarczający materiał dowodowy, a jego ocena nie narusza granic zastrzeżonych dla swobodnej oceny materiału dowodowego (art. 233 § 1 kpc). Wbrew zarzutom podnoszonym w apelacji Sąd I instancji wydał trafne rozstrzygnięcie znajdujące uzasadnienie w całokształcie sprawy oraz treści obowiązujących przepisów, a Sąd Apelacyjny aprobując w pełni te ustalenia przyjmuje je za własne bez potrzeby szczegółowego ich przytaczania.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do ustalenia czy wnioskodawca spełnił przesłanki uprawniającego go do uzyskania emerytury w niższym wieku z uwagi na pracę w warunkach szczególnych.

Swoje uprawnienie do emerytury wnioskodawca wywodzi z treści przepisu art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2004 roku, Nr 39, poz. 353 z późn. zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zgodnie z treścią przepisu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 roku będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (dla mężczyzn 65 lat). Natomiast wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowiska oraz warunki na podstawie, których osobom wymienionym w art. 32 ust. 2 i 3 w/w ustawy przysługuje prawo do emerytury ustala się na podstawie „przepisów dotychczasowych”, tj. rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8 poz. 43 ze zm.). Zatem wnioskodawcy aby uzyskać prawo do emerytury przy ukończonym 60 roku życia musi wykazać co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Przepis zawarty w załączniku rozporządzenia w wykazie A, w dziale V (budownictwo i przemysł materiałów budowlanych) w pkt 6 jako prace w warunkach szczególnych wymienia prace malarskie konstrukcji na wysokości.

Zauważyć należy, że obecna definicja pracy w szczególnych warunkach odwołuje się jedynie do wymienionego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku i to ono jest podstawą ustalenia, czy praca była wykonywana w szczególnych warunkach. Fakt pracy w warunkach szczególnych winien więc, w razie stwierdzenia w świadectwach pracy wykonywania prac w szczególnych warunkach na podstawie przepisów branżowych, ustalić każdorazowo Sąd odnosząc się do cyt. wyżej rozporządzenia.

Reguły dowodzenia w procesie cywilnym (art. 232 kpc) zobowiązują strony do wskazywania dowodów, z których wywodzą one skutki prawne. Zasada ta znajduje zastosowanie również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, których przedmiotem są odwołania ubezpieczonych od decyzji organów rentowych. Oznacza to, iż w rozpoznawanej

sprawie to wnioskodawca winien wykazać, iż spełnia przesłanki do otrzymania świadczenia emerytalnego na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy.

W tym zakresie Sąd Apelacyjny podzielił pogląd Sądu Okręgowego, iż wnioskodawca nie wykazał 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych. Wnioskodawca zarówno w toku postępowania przed organem rentowym jak również w czasie postępowania sądowego nie przedstawił wystarczających dowodów potwierdzających jego pracę w warunkach szczególnych. Jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy okres pracy wnioskodawcy w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K. nie może być uznana za pracę w warunkach szczególnych. Nie sposób bowiem uznać, iż praca wnioskodawcy na stanowisku malarza budowlanego w spornym okresie czasu była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy konstrukcjach na wysokościach tj. pracach wymienionych w wykazie A dział V poz. 6 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku. Zważyć bowiem należy, iż tylko praca w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze na stanowiskach wymienionych w rozporządzeniu RM z 7.02.1983 r. wykonywana stale i w pełnym wymiarze uzasadnia skorzystanie z uprawnienia do wcześniejszej emerytury (wyrok SN z dnia 15.12.1997 r., II UKN 417/97, OSNP 1998/21/638). Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 15.11.2000 r., II UKN 39/00).

Wbrew zarzutom wnioskodawcy zgromadzony materiał dowodowy nie pozwala na uznanie, iż wnioskodawca pracę malarza budowlanego wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na wysokościach. W szczególności godnym podkreślenia jest fakt, iż sam wnioskodawca w swoich wyjaśnieniach wskazał, iż malował hale sportowe, hale fabryczne w fabryce domów, osiedla mieszkalne, ogrodzenia płoty – część z tych prac była na wysokości w zależności od tego co było robione. Również zeznania świadków wskazywały na to, iż wnioskodawca malował top wszystko co nasze przedsiębiorstwo wybudowało, czyli hale przemysłowe, bloki mieszkalne, obiekty sportowe, szkoły. Żaden ze świadków nie wskazał jednoznacznie, iż praca wnioskodawcy polegała wyłącznie malowaniu konstrukcji na wysokościach. Również dokumenty wnioskodawcy nie zawierają żadnej wzmianki, jakoby był on zatrudniony w szczególnym charakterze na stanowisku związanym z pracami na wysokościach.

Wobec powyższego uznać należy, iż wnioskodawca nie udowodnił, iż w spornym okresie czasu stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę przy konstrukcjach na wysokościach. Tym samym nie sposób uznać, iż praca wnioskodawcy w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K. może być uznana za pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Wobec powyższe wnioskodawca nie posiada 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. Niespełnienie wskazanej przesłanki 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych wystarczy do uznania, iż wnioskodawca nie jest uprawniony do uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej.

Sąd Apelacyjny w pełni zgadza się z ustaleniami dokonanyymi przez Sąd I instancji. Sąd Okręgowy słusznie uznał, iż decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odmawiająca wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury jest prawidłowa i zgodna z obowiązującymi przepisami prawa.

Z wymienionych względów Sąd Apelacyjny orzekł o oddaleniu apelacji na podstawie art. 385 kpc.

R.S.